SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 241. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 20, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ГРУДНЯ 1988 Ч. 241. РІК XCV.

Відбулися Загальні збори Історично-філософічної секції НТШ

Ню Йорк (НТШ). — В рамках і з нагоди ювілейного наукового конґресу Наукового Товариства ім. Шевченка тут відбулися в суботу 3-го грудня ц.р. чергові трирічні загальні збори Історично-філософічної секції (ІФС).

В зборах взяло участь 18 дійсних та членів-кореспондентів, а шість передали мандати, та кілька гостей. Звітував за дирекцію ІФС її голова, проф. Василь Маркусь, подавши, що ця секція сьогодні є найбільшою в НТШ, бо має в чотирьох товариствах і на трьох континентах 71 дійсного члена та 18 членів-кореспондентів.

В часі трирічної каденції (1985-88) обрано таких дійсних членів: проф. Джан Армстронг (ЗСА), о. проф. Олександер Баран (Канада) д-р Олег Воловина (ЗСА), проф. Ігор Гордіїв (Австралія), Єпископ Михайло Гринчишин (Франція), д-р Володимир Косик (Франція), о. д-р Юрій Ґерич (Канада), Кардинал Мирослав Любачівський (Італія), о. д-р Іван Музичка (Італія), проф. Богдан Осадчук (Німеччина), Леонід Плющ (Франція), проф. Ігор Стебельський (Канада), проф. Володимир Стойко (ЗСА), проф. Орест Субтельний (Канада), о. д-р Іван Хома (Італія) і проф. Олег Федишин (ЗСА). Членами-кореспондентами стали: о. д-р Любомир Гузар (Італія), д-р Зенон Когут (ЗСА), о. Роман Мизь (Югославія), д-р Михайло Палій (ЗСА), Роман Савицький (ЗСА), Сестра д-р Софія Сеник, ЧСВВ (Італія), д-р Павло Сениця (ЗСА) і о. д-р Степан Ярмусь (Канада).

В цьому ж періоді померли дійсні члени: д-р Микола Андрусяк (ЗСА), проф. Степан Горак (ЗСА), о. д-р Мелетій Войнар (ЗСА), д-р Всеволод Кармазин-Каковський (Німеччина), проф. Володимир Кубійович (Франція), Єпископ Ніль Саварин (Канада), проф. Петро Стерчо (ЗСА), сенатор Павло Юзик (Канада), та два члени-кореспонденти — д-р Володимир Годис (Франція) і д-р Іван Новосівський(ЗСА).

Секція зорганізувала у звітньому часі п'ять наукових конференцій в Ню Йорку, Філядельфії і Торонто, з яких дві були присвячені Тисячоліттю українського християнства.

В „Записках НТШ" від секції появилися дві праці пера д-ра І. Новосівського „Нарис історії права Буковини і Басарабії" (1966) та мґра Василя Вериги „Галицька Соціялістична Совєтська Республіка 1920 року". В друку є монографія д-ра Мирослава Трухана „Українці в Польщі в 1944-84 роках". Крім цього, під фірмою ІФС появилися два збірники статтей д-ра Івана Кедрина-Рудницького та збірник на пошану пок. проф. Миколи Чубатого. В підготові є два дальші збірники: один присвячений Тисячоліттю, а другий — про Закарпаття в XX столітті.

Учасники зборів провели докладну дискусію щодо діяльности і плянів секції, висловилися у справі селекції нових членів, характеру і якости видань, підтримали проєкт НТШ - видання Енциклопедії Української Діяспори та інтенсифікації зовнішньої наукової діяльности членів НТШ. Зокрема, остаточно розв'язано справу колишньої секції історії України. Стверджено, що від років не діє ця секція та що не урухомлено пляновану секцію суспільних наук. Збори висловилися проти поділу ІФС на дві секції (історично-філософічну та суспільних наук) і схвалили потребу єдности та спільної діяльности однієї традиційної секції. Таким чином, дефінітивно перестала існувати в системі НТШ Секція історії України, а всі її члени переходять до Історично-філософічної секції, у якій можуть постати окремі комісії на зразок існуючої правничої комісії.

Загальні збори обрали дирекцію ІФС на найближчі три роки у складі: проф. Василь Маркусь (ЗСА) — голова; проф. Богдан Боцюрків (Канада), проф. Мирослав Лабунька (ЗСА) і проф. Аркадій Жуковський (Европа) — заступники голови: проф. Ігор Каменецький (ЗСА) — секретар та проф. Всеволод Ісаїв (Канада) - член.

Дальше осідком секції є ЗСА і всю кореспонденцію слід спрямовувати: V. Markus (NTSh) 2247 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622-4828; тел.: (312) 489-1339, а в Европі: A. Zhukovsky, 29 Rue des Bauves, 95200 Sarcelles, France.

Появилася нова англомовна праця про історичну схему М. Грушевського

Ню Йорк (О.Д.). — Декілька днів тому появилася нова англомовна студія проф. д-ра Любомира Винара про Михайла Грушевського і українсько-російську конфронтацію в історіографії п.н. „Mykhailo Hrushevsky: Ukrainian Russian Confrontation in Historiography, Toronto-New York: Ukrainian Historical Association, 1988, Ціна 20 дол.

Праця складається з таких розділів: 1) Михайло Грушевський і його схема української і Східньоевропейської історії"; „Совєтська історіографія проти схеми Грушевського"; „Гласність" і М. Грушевський" і „Заключеня". В другій частині поміщено англомовний переклад схеми Грушевського. Третій розділ присвячений історіографічній документації про історичну спадщину Грушевського в оцінці О. Шульгина, М. Карповіча, Ґ. Сімпсона, М. Чубатого, О. Галецького і Е. Вайнота. Закінчує це важливе видання вибрана бібліографія праць про історичну спадщину Грушевського і показник імен.

Праця д-ра Л. Винара дуже на часі, якщо йдеться про теперішнє фальшування історії України в совєтській Україні і на Заході. Зокрема це відноситься до середньовічного періоду української історії — Київської княжої держави, яку російські і совєтські, а також і західні історики уважають за „давньоросійську держа-

(Закінчення на стор. 3)

У стейтовому університеті Пенсильванії знають про Тисячоліття

Юніверситі Парк, Па. — Тут в бібліотеці великого стейтового університету, заходами проф. д-ра Василя Луціва, який тут викладав довгі роки і популяризував українство у різних його видах, проходить виставка документів, книжок, старовинних рукописів, зразків народного мистецтва до теми Тисячоліття Християнства в Україні. Виставка ця розміщена в 16 ґабльотках і триватиме впродовж цілого грудня.

Виставку оглядають кожного дня професори, студенти та принагідні гості і в той спосіб знайомляться з українським народом і його історією.

ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ В МОСКВІ

Ню Йорк (ЗП УГГ). — У четвер, 17-го листопада 1988 року представники неофіційних об'єднань різних республік Совєтського Союзу Виробили спільний документ-звернення до Віденської конференції в справах співробітництва і безпеки в Европі. Подаємо повний текст цього звернення.

„Ми, представники національно-демократичних рухів народів СССР, вважаємо, що проведення конференції з гуманітарних питань в неправовій державі, якою є СССР, в принципі суперечить духові й букві Гельсінкського заключного акту й Декларації прав людини.

Здійснення запропонованих новим керівництвом СССР політичних реформ свідчить про те, що воно не бажає демократизувати підвладну КПСС державу.

Ми є свідками прискореного процесу централізації управління економічним і суспільним життям, не припинена русифікація національних меншостей, не зроблено нічого для надання справжнього суверенітету республікам. В концтаборах і засланнях перебувають в'язні сумління. Громадські рухи переслідуються. Мітинґи і демонстрації забороняються. Нові закони, що регулюють суспільну й політичну активність громадян, носять реакційний, антидемократичний характер.

Однак, враховуючи, що в країні не вщухає тенденція до демократизації з боку суспільства, проведення наради в Москві мало б певний сенс, якби уряд СССР зобов'язався й розпочав оперативно та неухильно виконувати такі тези міжнародних актів про права націй та особистостей: І. Надання справжньої суверенности республікам, що входять до складу СССР, а саме: перехід на республіканський госпрозрахунок; ліквідація союзних міністерств, котрі обмежують його; надання республіканським мовам статусу державних мов; проведення військової служби та відбування ув'язнення в межах республіки за місцем проживання; вставнолення безпосередніх дипломатичних, державних, торговельних, культурних відносин республік з усіма країнами світу та інше.

Повернення на батьківщину висланих народів і встановлення їхньої державности.

2. Розширення прав особистости: прийняття закону про прямі демократичні вибори без надання привілеїв будь-якій партії, організації чи соціяльній групі; надання і забезпечення права на поширення й отримання інформації, обмін періодикою, книгами, фільмами, незалежно від кордонів; скасування заглушування радіопересилань; анулювання реакційного закону про мітинґи; надання права вільного пересування і вибору місця проживання.

3. Звільнення і реабілітація з відповідною компенсацією всіх в'язнів сумління та осіб, засуджених на підставі сфабрикованих справ; повернення до нормального життя жертв репресивної психіятрії (зняття фальшивих діягноз); повернення на батьківщину тіл тих, хто загинув у концтаборах; повернення їхнім родинам наукових і мистецьких праць; ліквідація дискримінаційних статтей 190-1 та 70 КК РСФСР і відповідних статтей в КК інших республік.

4. Прийняття нового закону про культи, котрий ґарантуватиме свободу совісти, реальне відділення Церкви від держави, реґабілітацію заборонених Церков, а також ліквідацію дискримінаційних статтей кримінальних кодексів, що стосуються свободи совісти.

Ми сподіваємось, що високий европейський форум держав зрозуміє наші остороги й тривогу за долю наших народів і підтримає нас в наших вимогах.

17-го листопада 1988 року

Від Партії національної незалежности Естонії — **Юрі Адамс, Тунне Келамс;**
від Української Гельсінкської Спілки — **Михайло Горинь, Степан Хмара, Вячеслав Чорновіл;**
Від Центральної ініціятивної групи національного руху кримських татар — **Мустафа Джемільов, Фуат Аблемитов, Решат Джемільов,**
Від Неформального народного фронту Латвії — **Інтс Цалітіс;**
Від Литовської гельсінкської групи — **Вітаутас Богушис, Вікторас Пяткус, Еюмунтас Пауленіс;**
Від Литовського руху за перебудову — **Казіс Саятіс;**
Від Литовського католицького руху — **Нійолє Садунайте;**
Від об'єднання „Національне самовизначення Вірменії" — **Мовсес Ґорґісян".**

Відзначили 25-ліття УКУ

Чикаґо (Н.Н.). — Цьогорічний празник св. Климентія Папи, патрона Українського Католицького Університету, місцева філія УКУ відзначила як 25-ліття заснування УКУ в Римі Блаженнішим Патріярхом Йосифом та як 15-ліття свого існування. У п'ятницю, 9-го грудня ц.р., гість із Риму, ієромонах Гліб Лончина разом з о. Мироном Панчуком та о. д-ром Андрієм Онуферком відправили в соборі свв. Володимира і Ольги Молебень до Богоматері. Співали питомці-студенти з Філії УКУ та зібрані богомольці.

Опісля відбулася академічна сесія, яку відкрив о. Андрій Чировський, заступник директора філії, в заступстві недужого о. митрата Маріяна Бутринського, голови Товариства Божої Премудрости, що опікується Філією УКУ в Чикаґо.

З доповіддю виступив о. Г. Лончина, представляючи досягнення та сучасний стан УКУ в Римі та говорив як ця установа здійснює завіщання пок. Патріярха Йосифа — засновника УКУ Промовець реально представив проблеми та перспективи цієї установи, яка є на добрій дорозі до дальшого розвитку й розбудови. Тепер вчиться в колеґії св. Софії, яка є при УКУ в Римі 17 студентів-богословія

Директор філії, д-р Василь Маркусь, склав докладний звіт з діяльности чикаґської філії, яка розпочала свою працю восени 1973 року і яку заснував Блаженніший в травні того року з нагоди його візитації. Чикаґська філія провела різнородну діяльність чотири роки провадила педагогічний вишкіл учителів, вела три роки дияконські курси, серії публічних викладів, міжнародні симпозіюми та наукові конференції, видан-

(Закінчення на стор. 3)

НОВОРІЧНА ЗУСТРІЧ

Сомервілл, Н. Дж. — Тут в суботу, 31-го грудня ц.р. у приміщеннях Голідей Інн, дорога 22, Бріджвотер, Н. Дж. власником якого є відомий український підприємець-меценат Микола Бойчук, о год. 8:30 відбудеться новочірна зустріч, яку влаштовують на спілку з власником Управа УСВТ „Чорноморська Січ". Зустріч з повною вечерою, шампанським при зустрічі Нового року та при звуках популярної оркестри „Мрія", коштує 90 дол. від пари та 45 дол. від особи. Замовляти столики прямо в Голідей Інн, тел.: (201) 526-9500.

ЗСА і СССР створили спільну екологічну комісію

Вашінгтон. — Академії наук ЗСА і Совєтського Союзу створили спільну комісію для вирішення актуальних ґльобальних проблем екології. Маються на увазі проблеми навколишнього середовища, які стали загрозою для життя на землі.

Комісія буде вишукувати джерела небезпеки і повідомляти про них уряди обох країн, а також передавати цю інформацію до різних міжнародних організацій. На думку членів совєтської і американської академій, які виступили на пресовій конференції в Ирвайні, Каліф., нова комісія буде мати авторитет не менший, ніж двостороння комісія в справах безпеки та озброєння.

Совєтський академік Ігор Макаров заявив, що найактуальнішими проблемами є обмеження ядерних озброєнь та збереження навколишнього середовища. Серед проблем, якими займатиметься комісія, загальне потеплення земного клімату, ґльобальні енерґетичні й біохемічні цикли, руйнація озонового шару стратосфери, який захищає все живе від шкідливого опромінення ззовні, швидке зникнення багатьох видів рослинного і тваринного світу і вплив швидкого росту кількости населення на екологію. Перше спільне засідання комісії відбудеться в СССР у першій половині наступного року.

У Мюнхені помер мистець-скульптор Г. Крук

Мюнхен, Західня Німеччина. — У понеділок, 5-го грудня ц.р., тут помер, після короткої хвороби, відомий скульптор, громадянин-патріот св. п. Григорій Крук, народжений 30-го жовтня 1911 року у Братишеві Івано-Франківської (колись Станиславівської) области в Україні.

Мистецькі праці скульптора Г. Крука виставлялись в Берліні, Римі, Парижі, Лондоні, Мюнхені, Ню Йорку, Торонто, Бонні, Дітройті і багатьох інших країнах та містах. Мистець студіював у Краківській академії мистецтв, згодом у Берлінській і Римській. Його скульптури визначаються психологізмом у портретах; його улюблена тематика — типи селян, в яких Крук відтворював первісну примітивність людини, зв'язаної з землею і працею на ній („Селяни", „Скитальці", „Прачка", „Вагітна", „Швачка" й багато інших).

Св. п. Г. Крук

Заупокійна Служба Божа і Панахида правились у Мюнхенілl 9-го грудня у катедральному храмі св. Покрови і св. Андрія Первозванного, а похорони відбулись у вівторок, 13-го грудня, на новій частині цвинтаря Вальдфідгоф.

У СВІТІ

БРИТАНСЬКА ГАЗЕТА „Дейлі Міррор", повідомила, що два члени чехо-словацької збірної дружини копаного м'яча, Любош Кубік й Іво Кофлічек, будуть грати в англійській дружині у черговому сезоні. Обидва спортовці залишились на Заході у вересні цього року і отримали право політичного азилю у Великобританії. Також інша британська дружина другої ліги користуватиметься послугами совєтського футболіста-оборонця Сєрґєя Балтачова.

РОЙТЕРС ІНФОРМУЄ з Ґданська, що керівник підпільної „Солідарности" Лєх Валенса запевнив західних кореспондентів, що незабаром розпічнуться формальні переговори між представниками уряду і керованої ним профспілки. Головною темою переговорів будуть справи дальшої долі Польщі, відбудова її економіки і леґалізація „Солідарности". На думку Валенси урядові чинники значно наблизились до прийняття ідей вільної профспілки і готові прийняти більшість з її передумов.

В ЖЕНЕВІ, ШВАЙЦАРІЯ, розпочались аргентинсько-британські переговори, що їх започаткувала зустріч міністрів закродонних справ обидвох країн — Данте Капуто, який тепер виконує обов'язки президента Генеральної асамблеї ООН, і його британського колеґи Кріспіна Тікелла. Формальні зустрічі аргентинців і британців, перші такого роду розмови після війни за Фальклядські острови, матиме напевно позитивні висліди для майбутніх переговорів, — кажуть політичні спостерігачі.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Ірану Алі-Акбар Веліяті відвідав в офіційному характері Китайську Народну Республіку і там перевів довші розмови із своїм колеґою по фаху Жан Жіченем і прем'єр-міністром Китаю Лі Пеном. Очевидно, Іран був зацікавлений дальшою доставою китайської зброї, зокрема ракет типу „Сілкворм", але Пекін припинив доставу ракет і відносини між Китаєм і Іраном погіршились. Дискусії між Веліяті і Жіченем набирали часом гострого характеру і політичні спостерігачі думали, що візита іранського політика взагалі закінчиться фіяском. Китайські керівники заявили „гостеві", що вони вирішили зайняти невтральну позицію в ірано-іракському конфлікті з огляду на реакцію решти світу й інтереси Китаю. Одним словом, візита Веліяті була неупсішна і він від'їхав до дому з порожніми руками.

ГАЗЕТА „КРАСНАЯ ЗВЄЗДА", помістила припізнено інформацію про назначення нової людини на керівника генерального штабу армії. Як відомо, дотеперішній керівник маршал Серґєй Ахромєєв зрезиґнував з цього високого посту нібито протестуючи проти однобічного скорочення війська і зброї Совєтським Союзом. На його місце Політбюро назначило генерал-полковника Міхаїла Мойсеєва. Про його назначення на Заході було відомо вже минулого тижня в середу, 14-го грудня, а совєтські газети помістили повідомлення день, а деякі навіть два дні пізніше. „Красная Звєзда" перший раз повідомила совєтських читачів про відхід Ахромєєва „у зв'язку з переходом на іншу роботу". Назначення на цей пост ще відносно молодого генерала може означати також бажання Міхаїла Ґорбачова „перетрясти" цілий командний склад армії, у якому досі домінували старші віком старшини, які брали участь у Другій світовій війні.

Я. АРАФАТ ЗАДОВОЛЕНИЙ РОЗМОВАМИ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ЗСА

Каїро, Єгипет. — Відвідуючи черговий раз президента Єгипту Госні Мубарака, керівник Палестинської Визвольні Організації Ясір Арафат зустрівся коротко з кореспондентами і висловив своє задоволення перебігом перших переговорів представників ПВО і Державного департаменту ЗСА При тій нагоді він підкреслив, що найкращою ідеєю полагодити позитивно близькосхідні проблеми, в тому числі проблему Палестини, є скликання міжнародної конференції з участю усіх зацікавлених держав і під спонзорством Організації Об'єднаних Націй.

В тому ж самому часі близький співробітник Арафата заявив в Тунісі, що ПВО задоволена американською ініціятивою, але жадних інших концесій на вимоги Вашінґтону робити не буде і, очевидно, оборонятиметься у випадку ізраїльського нападу на поселення і бази палестинців в будьякій країні. Крім того ПВО не буде вмішуватись до внутрішніх справ палестинського населення на окупованих землях і тому, на його думку, неспокої там триватимуть далі.

Виглядає отже, що ПВО застосовуватиме двоторову політику у відношенні до Ізраїля: з одного боку вона вестиме інтенсивну політичну і дипломатичну активність на усіх рівнях, щоб таки довести до скликання міжнародної коференції, навіть без участи Ізраїля, а з другої, підсилюватиме революційні настрої серед арабських держав і серед свого членства і прихильників. Якщо йдеться про неспокої на західньому березі ріки Йордан і у смузі Гази то добрий приклад повинен дати Ізраїль, якщо він дійсно зацікавлений замиренням на Близькому Сході. „Нашим завданням є продовжувати боротьбу усякими засобами поки не осягнемо своєї цілі, не здобудемо свободи і незалежности для палестинського народу на території окупованій тепер Ізраїлем", — заявив Я. Арафат, не скриваючи своїх замірів перед закордонними журналістами.

В цьому відношенні президент Єгипту Г. Мубарак повністю підтримує Я. Арафата і ПВО і переговори в Каїро представників обидвох сторін мали власне за мету встановити спільні дипломатичні акції тим більше, що ідея ПВО про самостійність і державність знайшла повне визнання не тільки на форумі Генеральної асамблеї ООН, але також майже в усьому світі. Голосування в ООН є доказом цього. Проти виступу Арафата на форумі Генеральної асамблеї голосували тільки З'єднані Стейти Америки і Ізраїль. Всі решта держави підтримали вимогу палестинців.

В розгубленості деякі жидівські політики в світі почали порівнювати палестинців до індійських сікхів, племени таміль у Срі Лянка, басків в Еспанії, вірменів в СССР та інших народів і племен. Палестинці рішучо відповіли: „ми знайомі з цією тактикою називання державних народів стейтами ЗСА".

В АМЕРИЦІ

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗЕДЕНТ Джордж Буш назначив і проголосив, ще одне іменування до свого кабінету а саме: на пост секретаря Департаменту сільського господарства іменував Клейтона Юттера. Новообраний секретар закінчив сільсько-господарський факультет Небраського університету й виростав у тому стейті в час посухи і депресії 30-их років. В нього також науковий ступень доктора сільсько-господарської економії, що й мабуть було тими додатніми чинниками, які дали йому першенство у виборі на цю позицію. Досі Клейтон Юттер займав пост торговельного представника ЗСА в Уряді президента Роналда Реґена.

ТЕЛЕВІЗІЙНА МЕРЕЖА Сі-Бі-Ес у середу, 14-го грудня, виграла на ліцитації право знімати і передавати гри головної ліги бейзболу впродовж чотирьох років починаючи в 1990 році. За цей привілей вона заплатить 26-ом дружинам, членам професійної ліги бейзболу 1.1 біл. дол. впродовж цих чотирьох років.

НОВА ПОЛІТИКА СЛУЖБИ іміграції та натуралізації, яка в основному майже зовсім елімінує свобідне порушування по країні всіх іноземців, що стараються про політичний притулок в ЗСА. В цьому новому розпорядженні говориться про те, що іноземці які зараховуються до вище згаданої групи можуть порушуватися свобідно тільки в околиці, в якій вони в'їхали до ЗСА. Тому, що майже всі іноземці з Центральної Америки переходять границю ЗСА через Мехіко то південна частина стейту Тексас є загрожена надміром напливу осіб, які шукають свободи в ЗСА.

ГРУПА НЮЙОРКСЬКИХ фільмових критиків в четвер, 15-го грудня ц.р., назвала фільм „Випадковий турист" найкращим фільмом 1988 року. Найкращим актором обрано Джеремі Айронс за виконання ролі у фільмі „Мертві дзвонарі", а Меррил Стріп обрано найкращою акторкою за виступ у фільмі „Крик в темряві". Перше місце з іноземних фільмів припало еспанській комедії „Жінки на грані божевілля", а за найкращий документальний фільм обрано фільм „Тонка синя лінія" — розгляд справи вбивства у Тексасі. Офіційна передача нагород відбудеться 15-го січня 1989 року у Ню Йорку в ресторані Сардіс.

ВПЕРШЕ УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена погодився на те, щоби податкові фонди вжити на рятування щадничо-позичкової індустрії в ЗСА, зокрема в західніх стейтах, заявили урядові чинники, причетні до цієї справи. Після довгих дискусій між Департаментом скарбу і Білим Домом, рішено включити 5 білл. дол. до бюджету на фіскальний 1990 рік. Цей бюджет президент Реґен має запропонувати Конґресові для одобрення на початку січня 1989 року.

У СЕРЕДУ, 14-ГО ГРУДНЯ ц.р., ЗСА наклали своє вето на резолюцію Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй, в якій гостро засуджено напад Ізраїля на палестинських повстанців у Ливані минулої п'ятниці, 9-го грудня ц.р. Всі інші 14 членів Ради безпеки проголосували за пропозацілю в якій „гостро вимагалося від Ізраїля негайного припинення всіх нападів на ливанські території". Патриша Бирн, представник ЗСА, заявила Раді безпеки, що ЗСА відкинули резолюцію, що „в ній критикується дії тільки однієї сторони, але іґнорується напади започатковані другою стороною". В цій пропозиції „відбирається Ізраїлеві його притаманне право самооборони", сказала П. Бирн. Натомість головний предсідник Ливану в ООН Рашід Факгори сказав: „Ізраїль завжди притендує тільки на своє законне право самооборони", цим оправдуючи свої напади і „не звертає жадної уваги на інших людей".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months — $12 00 UNA members 1 year — $15 00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40 00 на півроку — $22 00 на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1 00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Проти фабрикації яничарів

Треба подивляти чисельно малий вірменський народ, історія якого залита невинною кров'ю, але в своєму горю цей народ тугий, не піддається та ще й бореться за своє духове „я". У підсовєтській „Республіці" є всього три з половиною мільйона населення. Рахуючи мільйон в Азейбайджані, коли два до трьох мільйонів розсіяних у діяспорі — це таки одна із менших чисельно націй. Вірмени близько пов'язані з історією України. Відродження українського міщанства в Галичині між двома світовими війнами брало собі за приклад вірмен, які прибули туди і ніколи не орієнтувалися на польську державу, як це робили жиди, а не український народ, серед якого жили. У жидівському суспільстві у Львові за відродження Польщі жидівський щоденник „Хвіля" ставився пристойно до українців, але з-посеред жидівської політичної верхівки, головою якої був посол до Варшавського сойму Леон Райх, були тільки одиниці, які сприяли українцям і з ними співпрацювали — сенатор Рінґель, посол Інслер, деякі професіоналісти. Вірмени не грали у відродженій Польщі політично ніякої ролі, але вірменська Церква зберігала близький контакт з УКЦерквою і вулиця Вірменська у Львові втішалася українською симпатією.

Вірмени зазнали страшного погрому від турків. На наших очах громили їх мусулманські азербайджанці з тихим благословенням від Москви. Тепер все ще вірмени шукають за своїми рідними після страхітливого землетрусу. Але у цьому страшному нещасті вірменська Компартія разом із позапартійним суспільством рішуче запротестувала, щоб вірменських сиріт, які втратили у землетрусі своїх батьків — вивозили в Росію. У цій справі була між вірменськими лідерами і Міхаїлом Ґорбачовим зустріч в столиці Вірменії Єревані, коли Ґорбачов відвідав вірменське містечко, яке перестало існувати після чотирихвилинного страхітливого землетрусу. Ґорбачов сердився і запевняв, що вірменських сиріт не „вивозять" з Вірменії, а „тимчасово" приймають до родин, які ними заопікуються, поки у Вірменії не наладнаються відносини, щоб можна тих дітей відіслати назад. До централі допомогової акції у прикордонній провінції Карабах наспіло коло 20,000 листів з усього світу від людей, охочих адоптувати вірменські сироти. У самій Москві 5,000 родин зголосили свою готовість зробити це. Вірмени вдячні стурбованим долею дітей, що стали сиротами в наслідок загину батьків у землетрусі. Останні цифри подають число жертв на 50,000 до 60,000 осіб. Вірмени запевняють, що в їхній країні є ще досить родин, або посвоячених із тими сиротами, або приятелів і знайомих загинулих батьків, які раді заопікуватися сиротами, офіційно адоптувавши їх.

Вірмени не мають найменшого довір'я до Москви, з Ґорбачовим включно. Вони лякаються, що большевицький уряд використовує трагедію вірменського народу на те, щоб збільшити число росіян, наслідуючи колишніх татарів, які у своїх походах у XIII і XIV сторіччях брали в „ясир" дітей і молодь, які побусурменившись, ставали яничарами забували, чиї вони діти. Кореспондентка „Ню Йорк Таймсу" з Москви Естер Фейн надіслала до цього щоденника з дати 14-го грудня ц. р., статтю п. з. „Вірмени кричати: сироти мусять залишитися". У Совєтському Союзі щороку зміняється циферне відношення корінних росіян до інших народів. Фахівці статистики обраховують, що вже в половині майбутнього сторіччя число корінних росіян та „інородців" вирівняються і під кінець майбутнього сторіччя росіян буде менше. Якщо до того часу імперія втримається — що не є певне, то московський центр просто фізично не зможе надсилати до України, балтійських „республік" і на Кавказ партійних вельмож і колоністів, службовиків адміністраційного апарату, бо не буде кого. Вірменські патріоти знають це і вони тим більше рішуче протиставляться акції адоптування їхніх сиріт російськими родинами, правильно вважаючи, що під формою добродійної опіки над сиротами — насправді піде в рух фабрикація яничар — повної русифікації вірменських дітей, що втратили батьків. Є від кого вчитися патріотизму і шанування рідної мови...

Михайло Кучер

„ЗНИЩИТИ, ЩОБ НЕ БУЛО ЗНАКУ"

Восьмого жовтня 1988 року в „Правді" видруковано статтю „Чи бути місту Чорнобилю". Стаття повідомила, що совєтська установа „Виробничого об'єднання Комбінат міністерства атомової енергетики", який має надзір над Чорнобильським районом, постановив зліквідувати, себто знищити місто Чорнобиль. Про це стало відомо з газети „Трудова вахта" газети комбінату. Там же заступник головного інженера комбінату пише: „Радіаціонне становище в Чорнобилі таке, що повноцінне життя людини там протягом десятиліть неможливе. Якщо поважно говорити про повернення даної землі до життя, то щоб це виконати треба знищити — і це вже частинно робиться — порожні чорнобильські хати".

„Правда" запротестувала проти такого рішення Комбінату. Воно, мовляв, може зробити тільки уряд, а не „тимчасові правителі Чорнобиля, які з подібним рішенням можуть поспішити. Згідно з „Правдою" уже розглядається проєкт ліквідації Чорнобильського адміністративного району і районового виконавчого комітету та решти районових організацій. Пропонується передати сусідньому районові сім уцілілих сіл Чорнобильщини, які знаходяться „поза зоною" і тим справу припинити.

Але на тому „справа не припиняється, бо що робити з 994-ма колгоспниками, які живуть „в зоні"? Вони таємно, поминаючи контрольні пункти, т. зв. „оленячими стежками" повернули в небезпечну зону і влада про таку „таємність" знала. Чорнобильський виконавчий комітет допомагав тим колгоспникам, возив туди хліб та інші продукти, провів електрику. Чому так сталося преса не пояснює, але міністер охорони здоров'я УССР Романенко заявив, що „листя другого після аварійного року, згідно з нашими дослідами, не має радіонуклідів".

„Правда" до того додає, що до умов існування людини в Чорнобильському районі не було виявлено хоч би експериментального інтересу. Який є в тих селах рівень радіяції? Колгоспники про це нічого не знають, а працюючі в зоні військові дезиметристи ніби кажуть — „жити тут можна, тільки треба бути обережним"(!). „Радіаціонне забруднення не було суцільним і в зоні радіонукліди осідали плямами".

І ось там з відома влади — бо як інакше? „господарюють люди, садять картоплю, навіть полуниці. З'явились кури. З тої ж статті відомо, що в білоруських районах, сусідніх з Чорнобилем, ніби все безпечно. Кілька тисяч колишніх жителів законно вернулася на старі місця. „Дезиктивізація" в тій частині Білорусії була добросовісна і тривала довший час. Навіть дахи будинків дали нові. На українській частині, що підлягла радіяції подібна акція не провадилася. „Правда" це ніяк не пояснює.

Загальне явище і становище неясне, виразна безвідповідальність, плутанина, свідоме, змовчування наслідків Чорнобильської катастрофи. Ніде не появляються більш виразно вузькі межі „гласности", як на Чорнобильській катастрофі. Совєтська преса ніби признає поважність випадку, але з другого боку постійно зменшує можливі наслідки та небезпеку для будуччини. Преса друкувала дитяче наївні оповідання про щастя тих, хто повернувся на стару землю, але нічого не було сказано про ризику такого „щастя".

„Правда" не має ані морального, ані юридичного права зменшувати небезпеку перед жителями України. У Києві відбулася всесоюзна конференція з питання атомової енерґетики. Учасники — вчені різних республік, але було дуже мало власне з України. Чому? На конференції пропоновано закрити Чорнобильську електричну атомову станцію, бо для оточення вона є постійною небезпекою і загрозою. В совєтських умовах „законсервувати" атомову електричну станцію просто не вміють. Становище в Україні без перебільшення дуже тривожне, тому що 50 відс. атомової екектричної енерґії продукується станціями на території України. Екологічні групи протестують і ніби припинили будову Чигиринської атомової електричної станції.

Американка

Бандуристе, орле сизий...

Коли, чого доброго, друкарський чортик зробить із сизий — сивий, то дід Паляниця готов образитися і сказати, що я плету якісь небилиці. Дід бо мене, а я діда пам'ятаю ще з тих пір, як сині дідові очі, прислонені фіранкою мрій, блимали вогниками святіванської ночі, як у нього чепурилось і буйніло темне волосся, а там, де сьогодні світиться паляницею лисина, шуміла хвацько молодеча чуприна. Гай! Гай!

А може ви, діду, прикрили свою лисину модним тепер „hair piece — om", ледь-ледь помастили на біло зальотні в наш час бакенбарди, вдягнули курточку з блискучим смоком на грудях, почепили жемчужний ковточок на ліве вухо, і „грасте" каваліра на всі заставки. Хай уже буде й так, аби бандура брииніла чи то на ліжку (в шпиталі), чи на „хоралі", чи може під вікном МекДоналда. А на тому „хоралі" ота панночка-диригентка хай би поставила вас на своє, гонорове місце. Не одним, бо хором ви диригували протягом свого життя, і не одне сольо співали-виспівували, — правда діду? Ось, щойно бриніла ваша бандура на Листопадових Роковинах у Ню-Гейвені, і гарно бриніла, — кажуть.

А вашого МекДоналда я святкую і тут, на Заході, де гасають ковбої, тільки тутешні мекдоналдські дівчата не спішаться мене цілувати. Інший стейт, інші звичаї...

А для котрого музею ви запишете, діду, свій історичний ровер? Не гадайте, що я без ровера! Сказав мені доктор таке: „Ровер — на рівні комп'ютора. Що хоче, те й зробить. Коли ви тонка, мов тендітна квасолька, то ровер прибавить вам апетит, і ви поповнієте, наче „пампкін". Коли ж ви „солідних" ліній, їзда на ровері вас виструнчить і зробить моделькою, готовою до конкурсу.

Кажучи правду, я сіла на ровер, і поїхала вибирати президента. Під школою (в ранніх годинах), було тихо й безлюдно. Прив'язала я ровер мотузкою до стрункого стовпа й пішла в залю, залізла в клітку, й проколола цвяшком мого президентського кандидата. — „Рід май липс", — простогнав бідачисько. Голосувала недовго, може десять хвилин, а як вийшла зі школи, ровера під стовпом не було. Хтось украв. Високо, на стовпі висіла картка: „No parking any time"!

От бачите, діду, отї життьові нерівності. Одному ровер служить і служить, і приносить цілунки, а другому пакостить навіть у час виборів. Такий тепер світ настав, і що порадиш.

Шановний діду! Бандуристе, орле сизий! Співайте й грайте ще довго, бережіть нашу пісню і невмирущу бандуру, та несіть нам розраду своїми байками — небилицями.

Володимир Локоть

КОРИСНА ПРАЦЯ РЕҐІОНАЛЬНИХ КОМІТЕТІВ

Серед нашої повоєнної еміграції заіснувала тенденція на базі реґіональної приналежности. Це явище вповні зрозуміле, як прояв почуття колишніх жителів даної території до своєї батьківської землі, до якої ми прив'язані тісними вузлами, знайомства, приязні, спільно проведеної праці, спогадами наших переживань. Під час довгого перебування на чужині ці спогади оживляють нас, стають чуттєвою основою та приводять до постання різних реґіональних комітетів.

Про Зборівський комітет у Торонто занотовано, що 12-го червня 1938 року, за ініціятивою одиниць, зорганізовано наш комітет, що своїми мінімальними пожертвами допомагав матеріяльно Рідній Школі у Зборові.

Початки діяльности комітету були успішними, бо в короткому часі зібрано поважну суму грошей та відіслано на руки адвоката М. Стефанишина, як дар на Рідну Школу в Зборові. Занотовано в касовій книзі, що від 28-го жовтня 1938 року до 19-го березня 1939 року вислано 950 долярів. З вибухом Другої світової війни у вересні 1939 року можливість дальшої допомоги Рідній Школі у Зборові припинилась. На основі касової книги від 1946 до 1961 року Зборівський комітет подав допомоги скитальцям і дивізійникам в сумі понад 2,000 долярів.

Таких реґіональних комітетів після Другої світової війни постало вже чимало. Нам треба потвердити, що реґіональні комітети виконують корисну роботу. Важливість тих комітетів і видань реґіональних збірників неоцінена, збираючи історичні матеріяли, видають вони книжки про свої місцевості і повіти. Таким чином зберігається для історії у тривкій формі корисний матеріял, що зчасом могло б затратитись. Очевидно, годі було залишитись і жителям зборівської землі, і ось перед нами книжка — вислід довголітньої праці Зборівського комітету. Це вартісне видання повинно стати настільною книжкою кожного уродженця зборівської землі.

У 1986 році Зборівський комітет передав до рук жителям зборівської землі книжку п. з. „Наш рідний край" — Зборівщина. Рецензію на нашу книжку написав д-р К. Костів і назвав її: „Збірник Зборівщина" це справжня краєзнавча енциклопедія. „Нарис та спомини змальовують барвисто й соковито не тільки любов своїх авторів до їхньої реґіональної батьківщини, але кидають яскраве світло на етнічні взаємовідносини між зборівчанами і окупантами". Цю вартісну книжку можна б назвати „Книга буття і розвитку Зборівської громади на рідних землях і в діяспорі". Це була широка розвідка про наше нинішнє й минуле покоління. Пропам'ятна книга Зборівщини — це частина історії цілої України, де ми народилися, виростали і провели ранні літа нашої молодости. Вона насвітлює події давніх часів, історію наших предків, подає працю нашого покоління та сполучує в одну цілість події минулого і нинішнього часу, бож один народ, який є господарем цієї землі, на якій ми жили, працювали і в потребі цю землю обороняли від ворогів-наїзників, яка то земля є насичена кров'ю наших козаків, прабатьків і батьків. Тому гідно з законами природи ця земля належить нам і нашим поколінням.

З кожним роком відходять від нас колишні жителі Зборівщини, молодших і старших поколінь повоєнних еміґрантів. Тужать вони і тужить не одне серце за втратою людини, що з посвятою працювала для добра свого нескореного народу, за людину з рідних земель. А між ними відходять природним шляхом у вічність — зникають живі свідки, очевидці, співтворці великих змагань за відновлення власної держави.

Збірник „Зборівщина", як сказано в ньому, це продовження започаткованої монографічної довідки історика Івана Крип'якевича „З історії Зборова", яка появилася у Львові 1929 року. Від того часу, вважаючи на важливість Зборова в історії України та будові основ самостійної української держави, йшли великі намагання збирати довідки-матеріяли про значіння Зборівської угоди, яка була підписана 18-го серпня 1949 року, повний текст якої опублікував лондонський тижневик „Бріф Релейшен", 16-го жовтня 1949 року. Збірник „Зборівщина" має велике історичне значення, бо служить матеріяльним доказом та доповненням цих монографій, започаткованих ще в 1930-их роках, та буде дослідним документом для шукачів правди про наше минуле. Цей збірник має велике значення для історика-дослідника- науковця, як також для пересічного читача, а для всіх тих, що Зборівщини ніколи не бачили, він є документом про велике і славне минуле нашого дому, де під булавою Богдана Хмельницького творились основи незалежної України. І в світлі тих міркувань Зборівський комітет, редактори, дописувачі і видавці цього твору заслуговують на велике признання. Цей збірник є дзеркалом української спільноти з її життєвими прикрасами, себто з її суспільними здобутками зборівської громади у вільному світі.

Ось що писав о. Я. Тростянецький про це видання: „Нехай же оцей Збірник-альманах буде нев'янучим вінцем на могили — знані і незнані, — а також нехай він буде виявом вдячности і признання для всіх тих, які працювали жертвенно для добра народу на громадській, культурній, освітній, кооперативній та політичній ниві".

А ми, яких доля розкинула по всіх континентах світу, обов'язані перед Богом і

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„НЕ ПОСОРОМІМОСЯ ПЕРЕД ПОЛЯКАМИ"

Наводжу заголовок статті зі „Свободи" ч. 16 з суботи 12-го листопада ц. р., в справі допомоги поляків для нашого інтернату в Білому Борі.

Очевидно, це дуже гарно, що найшлися поляки зі серцем і хочуть допомогти нашим покривдженим під Польщею. Але ще краще було б, якби вони постаралися вплинути на польський уряд, щоб віддав нам майно, яке від нас загарбав. Я виховувалася в Перемишлі, ходила там до школи і знаю, які приватні українські інституції там були, інституції засновані нашими грішми, тяжко зібраними довгими роками. У нас мало було направду заможних людей, зарібкової інтелігенції також відносно небагато, отже будувалося головно за гроші священства й селянства. Це були тяжко здобуті гроші!

У самому тільки Перемишлі ми були власниками великого просторого будинку банку „Віра", Народного Дому, Міщанської Ради, двох великих будинків товариства Український Інституту для Дівчат (інтернат і школа), будинку інтернату для хлопців і будинку бурси для хлопців. А дві церкви? Чиї вони тепер? А будинок Духовної Семінарії? Єпископська резиденція? Всі будівлі солідні, муровані. Може я й забула щось згадати, але й цього досить, щоб побачити, що нам не співчуття треба, а справедливости!

Нині в Перемишлі нашим товариствам дозволили ласкаво відбувати свої засідання в нашому колишньому Народному Домі; а що там дах затікає, то наші ще збирали гроші на цей дах, хоч будинок у чужих руках. Бо як перегниє дах, замкнуть будинок, не буде де відбувати навіть сходин.

Це тільки про одне місто інформації, а може то таки радше поляки повинні соромитися?

Любов Цегельська

Рочестер, Н. Й.

Ганна Черінь

ЛЬВІВ ПІДНЯВ ПРАПОР СВОБОДИ

I.

До нас дістався запис маніфестації 13-го червня 1988 року у Львові. Запис дуже неясний, через поганий мікрофон, гамір і розмови навколо, різні перешкоди, причинені ворогами українських справ. Довелося декілька разів переслухати стрічку, щоб зловити, часом здогадатися, слова промов і реплік, імена промовців. Організаторами й головними промовцями були інженер Іван Макар, брати Михайло й Богдан Горині та поетеса Ірина Калинець. Після формальної частини, що в основному полягала у відчитанні плятформи новоорганізованого товариства Захисту Рідної Мови імени Тараса Шевченка, почалися спонтанні виступи. Говорили жінки й чоловіки, представники різних професій, віку й темпераменту, але всі мали одне спільне: любов до рідної України й бажання боротися за її волю. Багато деклямувалося, розповідалося і співалося, бо поезія й пісня завжди були попереду наших у визвольних змагань. Починалося з „дитячого" репертуару того, що, часто й не усвідомлюючи, деклямує наша еміґраційна малеча на виставах: „Мово рідна, слово рідне..." та „Учітеся, брати мої"... Як ґротескно звучать у нас ці слова, коли їх промовляє дитина, що не говорить українською мовою, але, як папужка, завчила віршик для показу! „Той у грудях не серденько, тільки камінь має..." Ну, може ще не камінь, але кам'яніє...

Отака приблизно ситуація настала в Україні. Діти й дорослі, виховані в проросійському дусі, в силу спорідненности слов'янських мов, розуміють українську мову, але нею не вчаться і не говорять, а якщо й говорять, то таким суржиком, що слухати соромно. Біда, що їм говорити не соромно! І от на львівських зборах питання мови стало у всій своїй болючій гостроті, бо мова — це душа народу, і коли її забрати, умертвити, то відмирає і культура, й історія, і психіка та ментальність народу і, нарешті, сам народ. Львівська маніфестація — це мовчазний спів „Ще не вмерла Україна", це в душі, в серці, а вголос це вийшло як боротьба за права нашої мови.

У понеділок, 13-го червня цього року, львів'яни зібралися перед будинком культури будівельників на установчі збори товариства захисту рідної мови. Але двері були замкнені, з метою зірвати ці збори. Тоді львів'яни вирушили шукати захисту ні в кого іншого, як у свого Великого Каменяра — до пам'ятника Іванові Франкові. Збори перетворилися у демонстрацію. З'явилися портрети Леніна і Ґорбачова. Не дивуйтеся: не в тому справа, що хтось їх так палко любить — але це було леґальне прикриття, щоб міліція не розігнала мітинґ. Адже як не як — перебудова і гласність. Два формальних питання були основою мітинґів: затвердження плятформи товариства Рідної Мови і обговорення зверху призначення кандидатур на 19-ту партконференцію, що мала йти під знаком перебудови і гласности.

Виставлені компартією кандидати не задовольняли львівських громадян, бо це були застійники брежнєвської когорти. Львів'яни хотіли делеґатів — письменників і патріотичних українських представників, серед них і Романа Лубківського. Зборами керував новий дисидент, інженер-конструктор Інституту Прикладних Проблем Академії Наук УССР, 32-літній Іван Макар, людина надзвичайної енерґії, якого прозвали „атлетичним оратором", бо він має міцні м'язи і добре захищену психіку. Якщо, від 60-их років і дотепер передовими дисидентами були письменники й митці в особі Макара нарешті ми дочекалися того, кого нам так болісно бракувало — провідника з технічно-наукової інтеліґенції. Це дуже корисно позначилось на цілій спрямованості львівських червневих і липневих маніфестацій. Маніфестація проходила в гарячій, напруженій атмосфері. Мікрофони були слабі, в натовпі були ворожі індивіди, що навмисно голосно розмовляли, галасували, перешкоджали. До того ж, розспівалися львівські соловейки, тим бажаючи підтримати українську справу, і то так голосно, що часом тільки їх і можна було чути. Співали не тільки солов'ї. Співали й люди, сольо і всенародно хором; співали пісень, що побуджують національну свідомість і волю до свободи. Андрій Панчишин з гітарою співав таке:

Коли дитина спить, вона не плаче.
Коли дитина плаче, то не спить.

Отже, треба плакати, цебто, скаржитись, цебто протестувати, а не спати. Співали пісню Ніни Матвієнко „У полі калина, у полі червона", — з новим змістом: "Роду не цураймося, притягаймося!" ... А тоді почали вимагати, щоб будинок, що його сто літ тому побудовано стараннями Маркіяна Шашкевича, було передано Фондові Охорони Української Культури. Цю вимогу підписало 1,800 львів'ян.

Слово взяв Михайло Горинь, нещодавно звільнений із в'язниці. Відзначивши небувалий занепад української самосвідомости, Горинь зазначив: „Те, що ми тут є, є доказ, що наша мова ще не пропала". Але треба добитися, щоб наша мова була офіційною мовою республіки, щоб нею говорили в урядових і наукових закладах, у всіх сферах наукового, виробничого і культурного і політичного життя. Підготувати умови, для екзамінації українського державного апарату. Адже в 1925 році, голова українського уряду Петровський постановив: хто не знає української мови, не може працювати в уряді.

Горинь порівняв наш стан із діяльністю патріотів Балтики, Кавказу, Вірменії і сказав, що йому стає стидно за українців. Тут же хтось виправив цей русизм на „соромно". „Так, соромно", — повторив Горинь. „Зняти сорочку страху, що прилипла до нас !" „Наша промисловість мусить українізуватися!" — проскандував Горинь. — „Наша держава мусить бути державою республік, а не союзом провінцій".

Жінка, думаю, що це була Ірина Калинець, сказала: „Хай кожен задумається конкретно — що може робити. У нас буде програма. Кожен мусить щось робити. Їхати в село, на заводи, розмовляти з людьми. Розповідати. Давати лекції. Не стояти, не говорити, а отак щось робити!"

Іван Макар, під супровід соловейків, звернув мову на нашу історію, на важливість правди в історії. „Наша історія постійно викривлялась, наприклад у відносинах між нами і російським народом. В 1944-45 роках, нам говорять, що ми були бандити, бандери. Нам потрібно вивчити нашу історію, усвідомити, що то був за рух проти сталінізму, перший орґанізований виступ проти сталінізму". Макар навіть запропонував поставити пам'ятник тим, хто загинув у боротьбі зі сталінізмом.

Ростюк, Віталій Пилипович, пенсіонер, виголосив промову проти тих, що в установах працюють, а української мови не знають. Як щит охорони, він навів цитату із Леніна, вказуючи том і сторінку, з якої можна вивести право кожного народу на свою державну мову. Далі почалося читання віршів на оборону української мови. Ірина Калинець читала вірш Ліґостова, що починається по-російськи: „Я украинец до седьмых колен..." і кінчається плачем, що такий українець забув свою рідну мову й не передав її дітям і внукам. Тоді, вже українською мовою, Ліґостов каже:

Прости мене, мій прадіду-козаче,
За те, що на російській мові плачу,
За те, що мови рідної не знаю".

Закінчення буде.

ЮВІЛЕЙ 1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ В ПАЛАТАЙНІ

Місто Палатайн, віддалене 25 миль від Чикаго, живе своїм окремим церковно-громадським життям. Тут існує парафія Непорочного Зачаття з активним братством і сестрицтвом, та Організації Українського Визвольного Фронту із хором „Дніпро", школою українознавства, танцювальними групами, які приміщуються у власному репрезентативному домі з просторою залею.

Хоч громада невелика, але рішила спільно та гідно відзначити великий ювілей Хрищення нашої Батьківщини.

Ще 16-го жовтня 1986 року покликано до дії Ініціятивний Комітет, до якого увійшли всі діючі на терені Палатайн прицерковні та суспільно-громадські організації. В березні 1987 року оформлено Діловий Комітет. Головою Комітету вибрано Федора Ступеня, а секретарем Юліяна Чорнія.

Нав'язано ділові контакти зі сусідньою православною парафією св. Андрія в Блумінґдейлі. Ця парафія побудувала величаву церкву, яку урочисто посвячено в пам'ять 1000-ліття Хрищення України 8-го листопада 1987 року. Отець парох А. Чировський та представники організацій з Палатайну взяли участь у цих пропам'ятних святкуваннях.

Громадський Комітет 1000-ліття Хрищення України в Палатайні і околицях та окремі Комісії підготовлялися до ювілею довший час. 23-го січня ц.р. підготовлено окрему програму на „Ті Ві Кейбл". Виступав владика Іннокентій, який давав вичерпні відповіді на запитання у справі Церков в Україні та про святкування українського Тисячоліття.

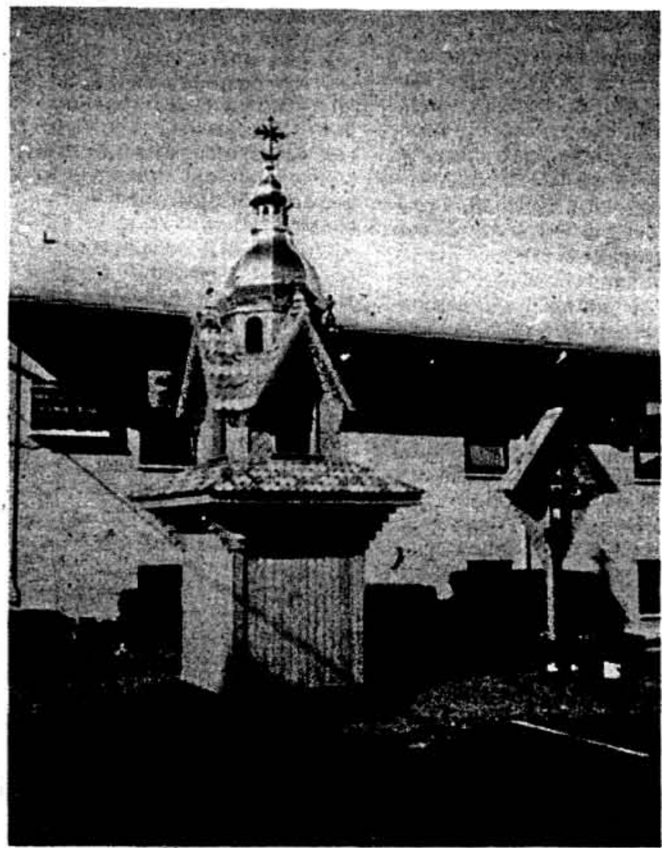
Першою імпрезою загально-громадського характеру, що її підготовив Громадський Комітет, був ювілейний концерт, який відбувся 3--го квітня ц.р. в залі школи. В концерті взяли участь: хор церкви св. Андрія під кер. д-ра В. Трухлого, молодечий хор „Байда" під дир. В. Поповича хор „Дніпро" при організаціях СУМ-ООЧСУ під кер. Я. Стефанюка.

Українські народні танці були виконані відомою групою „Громовиця" під мистецьким керівництвом Дикої-Пилипчак і Городиловської-Козацької. Місцева танцювальна група при Ос. СУМ під керівництвом Олі Сороки-Стрільчук виступала в групах „Метелики", „Хуртовина", „Журавлі".

Дві пісні відспівав соліст-тенор П. Покорний (фортепіяновий супровід Орисі Покорної). Місцева школа українознавства поставила сценку „Хрищення Руси-України". Цілістю програми проводив о. проф. А. Чировський, даючи вмілі пояснення до виконаних точок, нав'язуючи до Тисячоліття. В концерті звяло участь 350 осіб, в тому понад 100 американців.

„Палатайн Тавншіп" видав з нагоди ювілею окрему проклямацію, яку прийнято на засіданні та передано парохові о. А. Чировському.

1-го травня 1988 року хор „Дніпро" під диригентурою Я. Стефанюка дав концерт українських церковних та

Дзвіниця і хрест — пам'ятки святкувань 1000-ліття в Палатайні.

народних пісень в Берінгтоні в лютеранській церкві. Отець А. Чировський давав пояснення та представив справу Тисячоліття Хрищення України.

Ще 1987 та цілий 1988 рік присвятив о. проф. А. Чировський популяризації та правдивому насвітленню християнства в Україні. Він відвідував духовні семінарії, релігійні згромадження, церкви різних християнських деномінацій, даючи окремі доповіді про стан в Україні. Таких доповідей-вияснень відбув о. А. Чировський 45. Зі собою завжди брав відповідну літературу. Це була дуже корисна, усвідомлююча праця серед американського суспільства.

Члени ділового Комітету нав'язали контакти з місцевою пресою. Появилися чотири статті, прихильно з'ясовуючи проблеми українських церков під московською окупацією. Дві статті було в „Дейлі Геральд" і дві в „Чикаґо Кетолікс".

Осередок СУМ ім. Д. Вітовського посвятив при в'їзді на площу два написи англійською мовою.

Замовлено рівнож великий „Білборд", який прикріплено на стіну будинку СУМ, над великою сценою, де відбувалися основні святкування Тисячоліття.

В історичному музеї Палатайну вміщено кольоровий образ Хрищення України з відповідною дедикацією. Дирекція музею радо прийняла пам'ятку нашого Тисячоліття . Молодь з Палатайну брала активну участь у святі „Українська Молодь Христові" під час „Меморіял дей", на якому відзначено ювілей 1000-ліття Хрищення України.

31-го липня парафія та всі організації з Палатайну звяли участь у всегромадському відзначенні 1000-ліття Хрищення України над озером Мишиґен, в якому брали участь архиєп. Константин із УАПЦ, митрополит Сулик та єпископ Іннокентій Лотоцький із УКЦ та від баптистів пастор О. Гарбузюк.

Із Громадським Комітетом в Чикаго була нав'язана дружня співпраця.

Кульмінаційними святкуваннями був дводенний фестиваль на власній площі 27 і 28-го серпня. В підготові та проведенні цих ювілейних урочистостей брало участь понад 50 осіб з рамени сестрицтва та братства, а також члени Ос. СУМ, 31-го Відділу ООЧСУ та ОЖ ОЧСУ. Усі спільно та гармонійно працювали під керівництвом голови Комітету Ф. Ступеня та о. пароха проф. А. Чировського.

В суботу, 27-го серпня, падав дощ, тому заплянована мистецька програма відбулася в сумівській залі. Програмо проводив Іван Кекіш. З української сторони двічі виступала студентка Лаврентія Туркевич з бандурою, даючи цікаві пояснення до кожної пісні релігійного чи народного походження.

Заслужена танцювальна група „Громовиця" при парафії св. Володимира і Ольги виконала по-мистецьки кілька українських танців. Виступали також американські танцюристи — школа ірляндських танців та 50-членна танцювальна група з модерними танцями під назвою „Довге, гаряче літо". Пані Гада підготовила багату виставку українських мистецьких виробів. Питомець-іконописець Микола Контрерас показав зразки своїх ікон. Релігійна радіопрограма, що передає вістки в Україну, під керівництвом українця — пастора лютеранської церкви о. В. Шепа, показувала з нагоди 1000-ліття українські церкви та відправи українських Богослужень.

В неділю, 28-го серпня, до українського центру в Палатайні з'їжджалася рідна громада, щоб спільно помолитися у місцевій церкві Непорочного Зачаття та вшанувати Ювілей 1000-ліття Хрищення України. Автобусами приїхали парафіяни катедри св. о. Миколая та зі собору свв. Володимира і Ольги. Прибули вірні з православної катедри св. кн. Володимира і св. Андрія та чисельно з церкви св. Йосафата.

О год. 1-ій розпочалася концертова частина. Прибули до нас американські церковні громади зі своїми хорами та солістами. Приємно було почути, як пастори вітали українську громаду.

Виступала танцювальна група „Громовиця", бандуристка Л. Туркевич, а присутні українці співали релігійні пісні під керівництвом дяка Григорія Сачика.

Місцева парафія побудувала за пляном і виконанням мистця Петра Гасюка дзвіницю в українському стилі та пам'ятковий хрест 1000-ліття. Закуплено два дзвони, які названо іменами наших святих: св. Борис і св. Гліб. Дзвіниця і хрест прикрашують назовні церковний будинок.

О год. 4-ій зібралися перед приходством українські та американські священики на чолі з Владикою Іннокентієм. Процесійним походом перейшли вірні з отцями до гарної дзвіниці та хреста Тисячоліття . В центрі головний святитель єп. Іннокентій, а біля нього українські отці: парох А. Чировський, митрат М. Бутринський, крилош. Лев Білос, крилош. В. Білинський, М. Панчук, І. Бенедик, ЧСВВ, Орест ЧСВВ, а за ними о. диякони: М. Орищук, А. Онуферко, М. Івахів, С. Грициняк. Православні церкви репрезентували о. митрат д-р О. Кулик і о. прот. С. Женчух. Із місцевих американських парафій брали участь духовники: о. Р. МекҐлин і о. Т. Бейма, пастор Р. Клаусен, пастор К. Матсушіма, о. М. Філіпс, пастори Р. Котелгат, Л. Бест, П. Ловлі і П. Самерс.

Розпочавсь величавий і зворушливий екуменічний Молебень, в якому взяли участь всі присутні священики. Молилися спільно за великий Божий дар Тисячоліття, за українські поневолені Церкви, народ, просячи Бога допомоги для поневоленого українського народу. Усі спільно посвячували пам'ятки Тисячоліття, дзвіницю, дзвони та хрест.

Зворушливе слово про українське Тисячоліття двома мовами виголосив о. парох А. Чировський. Він представив тернистий шлях українських Церков та поневолення України. Вірні в Україні моляться в катакомбах. Україна у важкій неволі. Отець просив допомоги, щоб стати на захист українських церков.

Представник „Тавншіп оф Палатайн" відчитав перед присутніми Проклямацію 1000-ліття Хрищення України.

Молитвою-гимном 1000-ліття закінчено соборний Молебень та посвячення пам'яток 1000-ліття.

Степан Ґоляш

ДВАДЦЯТЬ РОКІВ КРОПІТКОЇ ПРАЦІ

Управа Фінансової комісії СФУЖО: посередині сидить голова Марія Харина.

Є у нас установи, що свої -ліття відзначають гучними бенкетами, промовами, грамотами і голосними оплесками, є інші, яких не відзначується, хоча вони часами куди більше працюють, як ті із голосними ювілеями.

Так тихо і скромно проходить саме 20-річчя невпинної і часто невдячної праці групи українських жінок, що збирають фонди на найвищу українську жіночу установу, яка з'єднує біля 30 жіночих організацій у вільному світі, — СФУЖО.

Ця група, заснована у 1968 році у Філядельфії, прибрала назву Фінансової комісії СФУЖО, а свій початок мала вона у пресово-адміністраційній комісії, що її очолювала сл. п. Ірина Павликовська і якої головною ціллю було постачати фінанси для видання пресового органу СФУЖО „Українка у світі".

У Фінансовій комісії перебрала головство Марія Харина та веде її безперебійно цілих 20 років, незалежно від її сил, здоров'я та важких родинних обставин. Вона підібрала собі вірних співробітниць, які разом з нею не покидають цієї часто полученої з великими зусиллями праці при влаштовуванні різних імпрез, а головно балів преси, які роками стояли як головний засіб фінансових доходів для СФУЖО та його квартальника. Ці вірні співробітниці — це Людмила Чайківська — заступниця і касирка, Марія Галій — протоколярна секретарка, Ярослава Баранецька — кореспонденційна секретарка, Галина Царинник, Христина Кульчицька, Мирослава Гил, Марія Леськів, Марія Данилів і Анна Максимович — члени, а також члени Контрольної комісії Марія Євсевська, Христя Сеник і Дарія Федак. Довгими роками допомагали у праці численні членки цієї Комісії не лише з терену Філядельфії, але також зв'язків в поодиноких місцевостях ЗСА, а склад їх, як і управи, мало що змінюється впродовж цих 20 років. Можливе, що це сталося лише завдяки невтомній голові М. Харині, яка своїм прикладом давала іншим охоту до продовжування праці. А праці було ввесь час подостатком, бо Фінансова комісія поставила собі завдання приєднувати членів СФУЖО різної категорії, дбати про збільшення передплатниць „Українки у світі" придбати фонди на появу журналу і т. п. У висліді 20-річної праці приєднано понад 300 членів, у тому числі 17 добродіїв, а „Українка в світі" появляється незважаючи на щораз дорожчі засоби друку.

Від початку свого існування Фінансова комісія влаштовувала різні імпрези — вечори Літературних нагород СФУЖО, що їх довгі роки спонзорувала д-р Маруся Бек, різні літературні вечори, відзначила 100-річчя українського жіночого руху, дитячі забави та інше. В усіх роках майже кожна публічна імпреза була получена з льотерійною виграшею мистецьких картин, яких щедрими жертводавцями були мисткиня Стефанія Бернадин і д-р Микола Ценко.

З ініціятиви Фінансової комісії і при співпраці Спілки Українських Журналістів Америки в 1971 році влаштовано вперше великий та успішний баль преси. Досі таких балів відбулося 15 і усі вони проходили з великим успіхом та при дружній співпраці з головами СУЖА, у першому балі із сл. п. Мстиславом Дольницьким та секретарем-ентузіястом почину д-ром Романом Криштальським, а відтак з ред. Іваном Кедрином-Рудницьким та тепер із ред. Ольгою Кузьмович. Останні два балі відбулися у співпраці з Фундацією ім. Мазепи. Ті балі преси виробили собі добру славу серед нашої громади та давали можливість молодим українським дівчатам репрезентувати українські пресові видання, а рівночасно виступити перед широкою публікою.

Усіми імпрезами Фінансова комісія здобула впродовж тих довгих років праці великі фонди. Біля 42,000 дол. передано на „Українку в світі" і цілі СФУЖО, а з балів преси передано на СУЖА біля 7,000 дол. Фінансова комісія жертвувала датки на різні цілі, зокрема передано 1,600 дол. на „Збірник праць у сторіччя Лесі Українки" В рамках т. зв. „Березневої акції СФУЖО" Фінансова комісія видала в 1986 р. 2,500 жетонів, а з їх розпродажі чистий прихід 2,000 дол. передано централі.

У зв'язку з Міжнародною конференцією в Найробі, Фінансова комісія перевела збірку, що у висліді дала суму 3,524 дол.

Поруч із тими акціями Фінансова комісія займалася також розпродажею різних значків, відзнак для цілей СФУЖО, наприклад на 5-ий Конгрес СФУЖО, що відбувся в Торонто у 1987 році передано із цих розпродажів біля 8,000 дол.

Фінансова комісія має постійну підтримку своїх добродіїв, зокрема Митрополита УКЦ Стефана Сулика і СУК „Провидіння". Одного із них, Владику єпископа Роберта Москаля, Фінансова комісія прощала окремим вечером, коли він переїздив до Клівленду.

Із останніх акцій слід згадати виставку картин відомого філядельфійського мистця і довголітнього співробітника Романа Василишина і підготову до виграші картин українських мистців.

Як бачимо, 20 років постійної праці та нових задумів не зменшили наполегливости цієї скромної, але ефективної Комісії, яка взяла на себе так невдячну ролю збирання фондів серед української громади для цілей СФУЖО.

Не дивно, отже, що Фінансова комісія отримала на 4-му Конгресі СФУЖО у 1982 р. почесну грамоту СФУЖО, а на 5-му СФУЖО голова Фінансової комісії М. Харина дістала почесне членство. Ті вияви признання найкраще показують вдячність організації, для якої так наполегливо працює одна невелика групка українських жінок-громадянок.

Однак здається, що у тихий ювілей Фінансової комісії вона повинна дістати особливе признання цілої спільноти, а її праця бути прикладом для інших.

О.К.

Появилася...

(Закінчення зі стор. 1)

ву" і впроваджують фальшиву історичну термінологію. Саме М. Грушевський в Історії України-Руси і схемі історії України джерельно довів, що київська середньовічна держава є першою українською державою. Автор праці подає глибинну аналізу поглядів Грушевського на український середньовічний процес і на інші центральні питання історії України.

Праця коштує 10 дол., а передпладники „Українського Історика " платять лише 8 дол., або зложать відповідний даток на Видавничий Фонд УІТ. Замовлення з грошевим переказом слід надсилати в Америці на таку адресу: „УІТ" c/o д-р О. Домбровський, 16 Clinton Terrace, Jamaica, N.Y. 11432; в Канаді: „The Ukrainian Historian", P.O. Box 95, Etobicoke, Ont. M9C 4V 2.

Відзначили...

(Закінчення зі стор. 1)

ня тощо. Та найціннішою працею Філії УКУ є її семінарія, студенти якої набувають загального богословського знання в американській Об'єднаній теологічній школі, а знання з обряду, літургіки та українознавства здобувають у філії. Ця „міні-семінарія" існує вже дев'ять років і досі з неї вийшло сім священиків.

В другій частині програми був показ короткометражних фільмів: короткого мистецького монтажу „Занімілі дзвони" (про Українську Церкву з нагоди Тисячоліття), що його приготовив Український Музей-Архів, та документаційного телефільму виконаного німецькою фірмою п.з. „Церква в підпіллі і діяспорі" — про сучасну нашу Церкву. Німецькі репортери побували в Україні, Римі, ЗСА й Канаді та так змонтували в цьому році дуже цікаву кінокартину, яка триває понад півгодини. Кінокартина усім сподобалася і після неї відбулася ще дискусія.

Господарі вечора гостили учасників кавою і солодким; усіх присутніх було 50 осіб.

Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА
Крайова Управа
ділиться сумною вісткою з Побратимами, Комбатантами та всім Громадянством, що дня 16-го грудня 1988 р. відійшов у Вічність

сл. п.
ІВАН БРОДИЛО

кол. вояк 1-ої УД УНА, учасник боїв під Бродами та Фельдбахом, довголітній член Крайової Управи Братства в ЗСА, член Управи Станиці в Ню Йорку, член Управи Братства Охорони Воєнних Могил „Броди-Лев", член управ Міжкомбатантських організацій Ню Йорку та активний громадський діяч.

ПАНАХИДА у вівторок, 20-го грудня, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Гемстед Фюнерал Гоме, при 79 Пенізула Булевард, Гемстед, Н. Й., тел. (516) 481-7460

ПОХОРОН в середу, дня 21-го грудня 1988 р. о год. 9:30 ранку з похоронного заведення до УКЦ св. Володимира в Гемстед, Н. Й. при 709 Фронт Ст., а звідсіль на УКЦвинтар св. Духа в Гемптонбурґ, Н. Й.

•

Горем прибитій Дружині, Дітям та Родині складаємо наші глибокі співчуття.

Крайова Управа в ЗСА
Управа Станиці Братства
в Ню Йорку

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що в середу, 14-го грудня 1988 р. на 67-му році життя відійшов від нас у Вічність по геройській боротьбі з невблаганною недугою

сл. п.
БОГДАН ФІҐЛЮС

дипл. інж. аґрономії, кол. організатор і діяч студентських і молодечих організацій в Европі та Америці.

ПАНАХИДА — 16-го грудня 1988 р. о год. 7-ій веч.

ПОХОРОН — 17-го грудня 1988 р. о год. 9-ій ранку з української католицької церкви в Денвер, Ко.

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
17-го грудня 1988 р. в церкві св. Миколая в Баффало, Н. Й.

У глибокому смутку:
дружина — МАРІЯ
син — ІГОР
дочка — ОДАРКА
мама — НАТАЛІЯ
сестра — УЛЯНА з чоловіком МИХАЙЛОМ ЛОЗОЮ
з синами РОМАНОМ і БОРИСОМ з Родинами
вуйко — ЯРОСЛАВ БОЙЧЕНЮК
теща — СТЕФАНІЯ ЧАЙКОВСЬКА
шваґер — ОЛЕГ ЧАЙКОВСЬКИЙ з дружиною ДАРІЄЮ та Дітьми
та ближча і дальша Родина в Америці, Польщі й Україні

Покійний залишив в глибокому смутку багато Приятелів і Знайомих, яких придбав у свойому житті.

•

Замість квітів на могилу просимо складати датки на American for Human Rights in Ukraine
43 Midland Place, Newark, N.J. 07106

Ділимося сумною вісткою, що дня 16-го грудня 1988 р. відійшов у Вічність

наш Найдорожчий Муж, Батько, Дідо та Кузен

сл. п.
ІВАН БРОДИЛО

кол. вояк 1-ої Української Дивізії

ПАНАХИДА — у вівторок, 20-го грудня 1988 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Hempstead Funeral Home при 79 Pennınsula Blvd, Hempstead, N.Y., Tel. (516) 481-7460

ПОХОРОН — в середу, 21-го грудня 1988 р., о год. 9:30 ранку з похоронного заведення до української католицької церкви св. Володимира при 709 Front St., Hempstead, N.Y. на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґ, Н. Й.

У глибокому смутку:
МАРІЯ — дружина
МАРУСЯ й МАРТА — доні
АНДРІЙ й РОМАН з родиною — сини і внуки
о. ВОЛОДИМИР АНДРУШКІВ — кузен
МАРІЙКА ЗУРКО — кузинка
ближча й дальша родина в Америці й Україні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Корисна...

(Закінчення зі стор. 2)

своєю Батьківщиною бути гідними амбасадорами нашого нескореного народу на місцях свого поселення, а це ми зможемо зробити, коли плекатимемо любов до своєї традиції, респект і пошану до своєї Церкви, і коли зумієм защепити нашим дітям і внукам цю любов і респект, включно з українською мовою, бо це буде тяглість традицій та злука з своєю батьківщиною, — це буде найкращим виявом любови до свого народу".

З великим зусиллям видали ми книжку про Зборівщину. Інші повіти, як Рогатинщина, Перемишлянщина і Перемищина доперва починають організувати свої комітети у пляні видати збірники про свої повіти. Чейже ми маємо добрий початок, лише побажано охочих до дальшої спільної праці. Дуже цікава стаття була опублікована в часописі „Гомін України, з 9-го вересня ц. р., п. з. „Проблема видавців регіональних збірників". „Ці збірники насвітлюють історію території, її поодиноких міст і сіл передусім — традиції та працю попередніх поколінь у всіх ділянках регіонально-духового, суспільно-громадського, економічного та політичного життя. Важливість цих видань неоціненна. Тому ще раз просимо редакторів збірників збирати також інформації про боротьбу УПА й учасників боротьби, використати їх у редагуванні збірників і пересилати їх до редакції „Літопису УПА".

Хочеться вірити, що читач, як і всі колишні жителі зборівської землі можуть усвідомити й належно оцінити велику працю та колосальний труд і час головного редактора і упорядника книжки Богдана Гошовського. В кожному разі комітет усвідомив і гідно вив'язався із свого нелегкого завдання. Щоб докладно поінформувати зборівську громаду про перебіг праці над виданням пропам'ятної книжки „Наш рідний край" — Зборівщина, побажання є прийти громадно на скликані Загальні Збори (якщо буде повідомлення) обговорити дальше існування комітету, вибрати нову управу і приступити до дальшої праці про видання англомовної книжки. В першу черґу використати залишені цінні матеріяли — як рецензії англійською мовою на що не було місця у першій книжці.

Час минає неймовірно швидко, життя пливе природним порядком, а нас, уродженців Зборівщини, стає щораз менше. То ж не програймо, не занедбуймо нашого часу, який маємо присвятити для завершення великого діла зборівської громади в діяспорі.

Тому, закликаю наше громадянство до співпраці. Од на особа багато зробити не може, поміч потрібна і бажання, головно у справі розповсюдження книжок, щоб вони не лежали намарно в пивниці. Закликаю і тих, що вміжчасі з різних причин відстали від нашої громади, перевірити свої відношення до сучасної управи, яка від 1976 року досьогодні несе весь тягар.

Ми горді, що нині, несповна 50 років існування Зборівського комітету, появилася книжка про нашу рідну зборівську землю. Нехай вона стане настільною книжкою у кожній зборівській родині, милим спогадом про рідні сторони для тих, які мали щастя там жити і працювати, та довідкою для тих, які ніколи не бачили цієї чарівної української землі.

На нашу книжку маємо десятки рецензій та листів признання. На тому, однак, наша праця не скінчена, нам треба більше писати і говорити, щоб прийдешні покоління згадували нас „незлим тихим словом".

СК „СУМ „Крила" Чикаго — першун І-ої дивізії

У неділю, 20-го листопада ц.р., футбольна дружина СК СУМ „Крила" відбула останні лігові змагання з литовською дружиною „Литс", які закінчила ремісовим вислідом і тим самим здобула першенство Північної групи І-ої дивізії Чикагської ліги. Таким чином, наша дружина здобула право змагатися за вхід до вищої кляси, тобто до Мейджор дивізії.

27-го листопада ц.р. „Крила" відбули зустріч з першуном Південної групи І-ої дивізії і цим разом зазнали поразки з італійським клюбом „Марунс" — 2:4.

Не зважаючи на цю програну, „Крила" мають ще нагоду ввійти до вищої кляси, якщо зуміють виграти з клюбом Мейджор дивізії, що випадає до нижчої кляси.

М. Д.

УСВТ „Ч. Січ" — Керні Скатс — 1:1, 0:0 (4:3)

Не зважаючи на дуже холодну погоду, в неділю, 11-го грудня ц.р. відбулися півфіналу за чашу стейту Ню Джерзі, за яку в цьому футбольному сезоні започаткували виступати 32 клюби восьми різних ліг.

Згідно з розкладом змагань футболістам „Ч. Січі" припав „твердий горішок", сильний й рутинований суперник, яким є шотляндський клюб міста Керні. Загалом зустрічі з шотляндськими футболістами завжди проходять на вищому рівні, в яких обидві дружини відзначаються непересічною твердістю й завзятістю.

Не зважаючи на дошкульний холодний вітер, на площі панували емоції, „гарячі" моменти створювали напади суперників то під одними, то під другими воротами. Все таки вислід до перерви залишився 0:0. Швидко після перерви, в 50-ій хвилині, шотляндці провели черговий атаку в підворіття „Ч. Січі", під час якої оборонець гостей різко зупинив напасника господарів і суддя призначив крайній стріл, з якого шотляндці здобули ведення 1:0. Після цього гола „Січовики" дещо рогубилися, але швид ко прийшли до себе і додавши темпа, почали проводити більш продумані контратаки, створюючи під воротами шотляндців критичні ситуації. В 71-ій хвилині з гарної акції Брієнзи-Чижовича чоловий снайпер нашого нападу Андрій Бакун вирівняв вислід 1:1. До кінця тієї зустрічі „Січовики" мали ще дві добрі можливості піднести вислід, але щастя для господарів створив поперечка воріт і кмітливий оборонець шотляндців, який вибив м'яча в останній секунді з лінії воріт, який оминув їх воротаря. Таким чином після нормальних 90 хвилин, суддя зарядив 30-хвилинну догривку, в якій, одначе, жодній із дружин не пощастило здобути рішального про перемогу голя. Остаточно долю тієї зустрічі перерішили „Січовики" в свою користь у серії карних стрілів, в якій воротар Маріян Хамуляк бравурно оборонив один з стрілів суперників в черговому випадку шотляндський футболіст перестрілив в той час, як українські футболісти здобули чотири вирішальні голі. Крім згаданих, у звітовій грі відзначилися: Дворський, Куцина, Торій, Мирфі і Армут. В чвертьфіналі за чашу Ню Джерзі „Ч. Січ" зустріне на весні переможця з пари Принстон — „Аззурі" СК.

(от)

УСК Ню Йорк — „Югославія" СК 0:3

У чергових першенських змаганнях III-ої дивізії Космополітальної ліги, що відбулися в неділю, 11-го грудня ц.р. перша дружина УСК зазнала дошкульної поразки з клюбом „Югославія" 0:3. В самій грі наші футболісти вповні були рівнорядними партнерами, на рівні володіли на площі м'ячем, одначе наш напад не використав створених можливостей для здобуття голя. Впраді в складі бракувало чільного трільця Машадо, який через заступу не зміг взяти участи в цій грі.

Югослави виявилися сильними суперниками, вони вправно володіють м'ячем і головно мають у складі досвідчених стрільців, які кожночасно вдало використовують можливості, здобувають голі.

Цим разом не повезло і резервовій дружині УСК, яка в своїй зустрічі з іншим югославським клюбом „Юго Спорт" програла з мінімальним вислідом 0:1.

С.К.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Відзначені українські спортовці

На сторінках американської преси часто знаходимо імена українських спортовців, що відзначилися протягом року в різних ділянках спорту, середніх шкіл або коледжів. З приємністю відзначаємо особливо тих спортовців, які поруч виступів у своїх шкільних дружинах, по можливості виступають у складах теж українських дружин, які гідно репрезентують в ЗСА українське ім'я.

І так в Ню Джерзі на терені діяння УСВТ „Чорноморська Січ" недавно на сторінці щоденника „Стар-Леджер" були відмічені серед найкращих в області Ессекс Євген Чижович, чоловий змагун середньої школи в Мейплвуд, Колюмбія, в якій тренером вже довгі роки працює його батько Євген Чижович, другий заступник голови УСВТ „Чорноморська Січ". Молодий Євген в цьогорічній Українській Олімпіяді виступав у складі юнацької дружини „Ч. Січі", що здобула бронзову медалю, як теж в ількох змаганнях в І-ій дружині, яка здобула золоту медалю.

На сторінці тієї газети була відзначена Роксана Матківська, яка у великій мірі причинилася до успіху тенісової дружини середньої школи Миллбирн, що здобула чемпіонат повіту Ессекс. Як відомо, Роксана виступає в тенісовій дружині „Ч. Січі" і в останніх двох роках здобула звання чемпіонки в жіночій групі УСЦАК.

На сторінці газети „Трібюн" в Чикаго був відмічений футболіст Микола Кочерга, оборонець середньої школи Баффало Гров. В минулій Українській Олімпіяді він виступав в складі СК СУМ „Крила", які здобули срібну медалю. В наступному сезоні буде виступати в складі УАСТ „Леви" Чикаго.

Українські плаваки — чемпіони Европи

На початку грудня в столиці Шотляндії Единбургу відбулися плавацькі змагання за чашу Европи, в яких між іншими, виступали теж українські плаваки, але в дружині СССР і їх осяги пішли на конто імперії-Росії.

Звання чемпіона Европи здобув Вадим Ярощук на 100-метрівці метеликом з вислідом 53.97.

На 200-метрівці грудним стилем чемпіоном вийшов теж український плавак — Валерій Лозик. Його вислід 2:12,55.

В штафеті 400 м вільним стилем першуном вийшла штафета СССР, в складі якої змагалися українці Олександер Бориславський і Володимир Ткаченко. Завдяки цим українським плавакам дружина СССР здобула 238 точок і перше місце в Европі в групі чоловіків.

(от)

Привітали автора зі студіями та книгою

У Вінніпегу, Ман., в гостинній залі Читальні „Просвіта" в неділю, 4-го грудня ц.р., було дуже людно й святково. Приявні, які зібралась тут очікували, щоб привітати свого довголітнього земляка о.д-ра Петра Романишина, який з 1985 року проживав вже поза Вінніпегом, найперше в Оттаві як духовник Української Католицької Семінарії, а опісля на спочинку в Торонто. До цієї зустрічі була неабияка нагода. Українська Вільна Академія Наук саме видала працю д-ра П. Романишина п. н. „Студії до історії Української Католицької Церкви в Німеччині". Це друга з черги праця о. Романишина з цієї тематики. Новіше видання значно поширене та появилося з багатою документацією та є надзвичайно цінним вкладом в історію української Церкви взагалі.

З уваги на те, що о.д-р П. Романишин був діяльним душпастирем у Вінніпегу, з привітаннями прибули не тільки парафіяни, але теж колишні студенти отці-дияконі, студенти дяківської школи, як теж співаки хорів, якими в свій час приходилось о. Петрові проводити. Все таки серед приявних перше місце зайняли парафіяни церкви св. Йосафата, де отець провів 22 роки праці. Вдячне жіноцтво з Ліги Українських Католицьких Жінок справило свому колишньому душпастиреві багате чайне прийняття.

Від УВАН, яка зайнялася цілістю прийняття, привітав о. д-ра Романишина д-р Олег Герус, а основніше про життєвий шлях автора говорив президент УВАН д-р Михайло Марунчак. Він так пішов далеко в історію праці о. Романишина, що згадав теж його вклад в хор Богословської Академії у Львові, з яким о. Романишин об'їжджав як соліст в концертовому турне в 1935 році. Дохід був тоді присвячений на цілі „Рідної Школи" у Львові. Була мова про організацію хору „СУМ" у Вінніпегу та допомогу Станиці Вояків УПА, про будову церкви на Талбот, про ведення дияконської школи впродовж 12-ох років, про школення дяків, про публікацію „Недільних і святочних проповідей", про статті і нотатки до історії українців Канади, як також і перед усім про досліди над історією Української Католицької Церкви в Німеччині.

Після вручення першого примірника авторові та головам Ліги УКЖ св. Йосафата, Архиєпархіяльної Ліги УКЖ, та голові читальні „Просвіта" які причинилися своїми пожертвами до видання книги, вітали автора Ольга Слободіян та Марта Гавюк від ЛУКЖ, о. диякон Михайло Воробій від студентів та о. митрат Роман Добрянський, близький приятель автора, який, як завжди, дотепно згадав активність і відданість о. д-ра П. Романишина в церковній, народній і науковій ділянках.

В часі перерви підходили до о. Петра всі й багато просили про пам'ятні автографи. Були навіть парафіяни з Оквбирн й околиці. Всі раділи здобутками о. д-ра Петра. Найбільшу несподіванку справив авторові книги сумівський хор „Думка", який під диригентурою молодого та успішного диригента Олеся Цапа проспівав свому першому зачинателеві з-перед майже чотирьох дакад три пісні: „Черемош", „Журавлі" і „Рідна пісня". До сантиментальної мелодії пісень було добре слово мистецького керівника хорової одиниці Михайла Петришина, який від всіх хористів склав о. П. Романишинові подяку за віддану працю у важких початках.

До глибини схвильований о. д-р П. Романишин дякував всім й закликав до дальшої праці, кожний і кожна на своїх відтинках.

М. Мар.